तिस्तव यजमानः उरु विस्तीर्णं पुत्रपश्वादिभिः प्रथतां प्रख्यातो भवतु ॥ का° [५.२.२१.] अग्निष्टऽइत्यद्भिरभिमृशतीति । हे पुरोडाश अग्निः अपणाय प्रवृत्तः ते तव त्वचं त्वक्सदृशमुपरितनभागं मा हिंसीत् मा विनाशयतु । अतिदाहेन मषीभावो विनाशः स मास्त्वित्यर्थः (62.) । अवघातपेषणोत्थः अपणाऽज्जायमानश्च हविष उपद्रवो जलस्पर्शेन शाम्यतीति भावः ॥ का° [२.५.२३.] देवस्त्वेति अपणमिति । हे पुरोडाश सविता देवः वर्षिष्ठे अत्यन्तवृद्धे नाके द्युलोकवर्तिनि नाकनाम्नि अग्नौ त्वा त्वामधि अधिश्रित्य अपयतु पक्वं करोतु । मनुष्यस्य अपणे कर्तृत्वं मा भूदित्यभिप्रेत्य देवस्त्वेत्युच्यते । दिवि नाको नामाग्नी रक्षोहेति तित्तिरिवचनान्नाको नाम स्वर्गस्थोऽग्निः (63.) ॥२२॥

a. मा भेर्मा संविक्थाः ।

b. अतमिरुर्यज्ञोऽतमिरुर्यजमानस्य प्रजा भूयात् ।

c. त्रिताय त्वा । d. द्विताय त्वा । e. एकताय त्वा ॥२३॥

का° [२.५.२४.] मा भेरित्यालभत इति । हे पुरोडाश त्वं मा भेः । भयं मा कार्षीः । मा सं विक्थाः चलनं मा कार्षीः । ञिभी भये । ओविजी भयचलनयोरित्यनयोः प्रयोगौ ॥ का° [२.५.२५.] अतमिरुरिति शृतावभिवासयति भस्मना वेदेनोपवेषेण वेति । यज्ञो यागहेतुः पुरोडाशः अतमिरुर्भूयात् । तमु ग्लानौ । ताम्यतीति तमिरुः औणादिक इरुप्रत्ययः । न तमिरुः अतमिरुः । भस्माच्छादनेन ग्लानिरहितो भवतु । यजमानस्य प्रजा पुत्रपौत्रादिः अतमिरुः ग्लानिरहिता भूयात् यजमानस्य प्रजायाः कदापि दुःखं मास्त्वित्यर्थः ॥ का° [२.५.२६.] पात्र्यङ्गुलिप्रक्षालनमात्रेभ्यो निनयत्यभितप्य प्रत्यगसञ्स्यन्दमानं त्रिताय त्वेति प्रतिमन्त्रमिति । हे पात्र्यङ्गुलिप्रक्षालनोदक त्रिताय त्रितनाम्ने देवाय त्वां निनयामीति शेषः । तथा द्विताय त्वा निनयामि तथा एकताय त्वा निनयामि । पूर्वं कुतश्चिद्धेतोः भीतोऽग्निरपः प्राविशत्ततो देवास्तं ज्ञात्वा जगृहुस्तदाग्निना वीर्यमप्सु मुक्तं तत आप्त्या उत्पन्नास्त्रितद्वितैकतसंज्ञास्ते देवैः सह चरन्तो यज्ञे पात्रीप्रक्षालनजललक्षणं भागं लेभिरे इति श्रुतिकथानुसंधातव्या [१.२.३.१.] ॥२३॥